Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE

Bosnia and Herzegovina
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF ENERGY, MINING AND INDUSTRY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Босна и Херцеговина
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГИЈЕ, РУДАРСТВА И ИНДУСТРИЈЕ

**Broj:** 06-02-4-1766/26
**Mostar,** 30.10.2026. godine

Bosna i Herceovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

| Primljeno: 06-11-2026 | | | |
|---|---|---|---|
| Org. jed. | Broj | Prilog | Vrijednost |
| 05/2 | -02- | 481 | /26 |

**Bosna i Hercegovina**
**Federacija Bosne i Hercegovine**
**Parlament Federacije Bosne i Hercegovine**
**Dom naroda**
**n/p Sekretarka Doma i**

**Sanela Klarić, delegatkinja**
adresa: Hamdije Kreševljakovića broj 3.
71 000 Sarajevo

**VLADA FEDERACIJE BiH**
**n/p dr.sci. Edita Kalajdžić, sekretar Vlade**
adresa: Hamdije Ćemerlića broj 2.
71 000 Sarajevo

**PREDMET:** Izjašnjenje o Inicijativi broj: 05/2-02-481/26 od 19.10.2026. godine delegatkinje Sanele Klarić, dostavlja se –

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije zaprimilo je Inicijativu broj: 05/2-02-481/26 od 19.10.2026. godine, koju je pokrenula Sanela Klarić, delegatkinja u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Navedenu inicijativu ovo ministarstvo zaprimilo je i putem Generalnog sekretarijata Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Inicijativom se traže hitne izmjene i dopune Pravilnika o uslovima koje moraju ispunjavati privredna društva i javne ustanove za obavljanje djelatnosti iz oblasti geoloških istraživanja.
U obrazloženju inicijative navodi se da bi, prema postojećoj regulatornoj praksi, u predmetni pravilnik trebalo propisati da pravna lica iz Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mogu obavljati poslove na području Federacije Bosne i Hercegovine pod istim uslovima kao i pravna lica iz Federacije Bosne i Hercegovine, pod uslovom da imaju ovlaštenog zastupnika sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine. Navedeno predstavlja relevantan federalni normativni primjer i uređivanje pristupa regulisanoj djelatnosti pravnih lica sa sjedištem izvan Federacije Bosne i Hercegovine. Predloženo rješenje za oblast geoloških istraživanja primjenjuje isti regulatorni pristup, ali ga prilagođava specifičnostima geoloških istraživanja i postojećem problemu nejednakog pristupa tržištu.
U prilogu inicijative dostavljen je i Prijedlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima koje moraju ispunjavati privredna društva i javne ustanove za obavljanje djelatnosti iz oblasti geoloških istraživanja.

U vezi s navedenim, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije daje sljedeće izjašnjenje.

Registracija privrednih društava za obavljanje djelatnosti iz oblasti geoloških istraživanja, pored Zakona o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH", br. 81/15 i 75/21) i Zakona o geološkim istraživanjima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 09/10 i 14/10), uređena je i Okvirnim zakonom o registraciji poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH", broj 42/04) te Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH", br. 27/05, 68/05, 43/09, 63/14, 32/19 – OUS i 85/21).
Važno je naglasiti da je Ustavom Bosne i Hercegovine, u članu I/4. (Kretanje roba, usluga, kapitala i lica), propisano sljedeće: „Na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine postoji sloboda kretanja. Bosna i Hercegovina i entiteti neće ometati punu slobodu kretanja lica, robe, usluga i kapitala po cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine. Nijedan entitet neće uspostavljati bilo kakvu kontrolu na granici između entiteta."
Nadalje, članom 18. stav (1) Okvirnog zakona o registraciji poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini propisano je da će, nakon izvršenih provjera utvrđenih odredbama ovog zakona i zakona entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležni registarski sud izdati rješenje o registraciji koje je validno na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine, nezavisno od toga gdje je registracija izvršena.
Ukoliko navedenu odredbu dovedemo u vezu s citiranom odredbom Ustava Bosne i Hercegovine, jasno proizlazi da entitetski organi nemaju pravo ograničavati i uslovljavati rad privrednih društava na način kojim se narušava puna sloboda kretanja lica, robe, usluga i kapitala na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, odnosno da se ne može uspostavljati ekonomska granica između entiteta.
Činjenično stanje i problem ogledaju se u tome što je Republika Srpska svojim entitetskim zakonom, kao i u praksi, uvela dodatna ograničenja u odnosu na Ustav Bosne i Hercegovine i Okvirni zakon, čime su uspostavljeni dodatni uslovi za privredna društva iz Federacije Bosne i Hercegovine prilikom obavljanja djelatnosti na području Republike Srpske. Dakle, privredno društvo registrovano u Republici Srpskoj može obavljati djelatnost na području Federacije Bosne i Hercegovine pod istim uslovima kao i društvo sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine, dok privredno društvo sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine, da bi obavljalo djelatnost u Republici Srpskoj, mora prethodno na tom području osnovati najmanje podružnicu.
Iz navedenih propisa vidljivo je da privredna društva registrovana u Federaciji Bosne i Hercegovine nisu ravnopravna s privrednim društvima u Republici Srpskoj, dok su u Federaciji Bosne i Hercegovine privredna društva iz Republike Srpske potpuno ravnopravna s domaćim društvima. Evidentno je da se na tome svjesno radi i da se ne priznaju Ustav Bosne i Hercegovine niti propisi na nivou Bosne i Hercegovine, te se od Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije očekuje uvođenje recipročnih mjera. S tim u vezi, postavlja se pitanje da li Federacija Bosne i Hercegovine treba postupiti na isti način, odgovoriti recipročnim mjerama i uvesti ograničenja za privredna društva iz Republike Srpske.
Posebno naglašavamo okolnost na koju se mora obratiti pažnja, a to je da je princip reciprociteta institut međunarodnog javnog prava, a subjekti međunarodnog javnog prava su države i međudržavne organizacije (kao što su npr. Evropska unija ili Energetska zajednica). Uvođenjem principa reciprociteta prema Republici Srpskoj, tom entitetu bi se eksplicitno priznao status subjekta međunarodnog prava, odnosno države, pri čemu bi se u potpunosti ignorisale odredbe državnih propisa.

Uvođenje recipročnih mjera je mehanizam zaštite u međunarodnim odnosima, a entiteti nisu države. Uvođenjem ovih mjera praktično bi se potvrdila neustavna praksa Republike Srpske i ukinula primjena državnih propisa na području Federacije Bosne i Hercegovine, čime bi entiteti faktički međusobno pregovarali kao suverene države. Entiteti se trebaju dogovarati, ali je mjesto za to isključivo u okviru institucija Bosne i Hercegovine.
Onima koji teže secesiji Republike Srpske od države Bosne i Hercegovine ovakva reakcija Federacije Bosne i Hercegovine poslužila bi kao savršen alibi i dodatni podstrek, zbog čega smatramo da se na ove izazove ne smije odgovarati recipročnim mjerama. Ukoliko bi se to učinilo, društva iz Federacije Bosne i Hercegovine bi formalno možda došla u ravnopravan položaj s društvima iz Republike Srpske. Međutim, u tom scenariju bi i organi Federacije Bosne i Hercegovine suspendovali primjenu Ustava Bosne i Hercegovine i drugih državnih propisa na svom području, čime bi jasno i otvoreno prekršili Ustav Bosne i Hercegovine i Okvirni zakon.
Iz navedenih razloga smatramo da ne treba uvoditi recipročne mjere, nego pravnim putem insistirati na primjeni državnih propisa ili putem drugih legalnih mehanizama pokušati dovesti privredna društva iz Federacije Bosne i Hercegovine u ravnopravan položaj. Postupanje na način kako je traženo ovom inicijativom dalo bi dodatni podsticaj organima vlasti u Republici Srpskoj da nastave s ukidanjem primjene državnih propisa na svom području, s tom razlikom što bi na ovaj način to učinila i Federacija Bosne i Hercegovine. S obzirom na to da je riječ o protivdržavnom djelovanju, ovakav način rješavanja problema smatramo potpuno neprihvatljivim i nezakonitim. Suspendovanje primjene državnih propisa na bilo kojem dijelu teritorije države predstavlja narušavanje ustavnopravnog poretka.

Kao primjer navodi se praksa kojom se potvrđuju brojna neustavna rješenja, između ostalih i Rješenje Ministarstva industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske broj: 05.07./310-133/14 od 12.09.2014. godine, kojim je društvu „HIDRO-GEO Inžinjering" d.o.o. Tešanj odbijen zahtjev za izdavanje licence za geološka istraživanja u Republici Srpskoj, isključivo iz razloga što društvo nije registrovano prema posebnim propisima Republike Srpske. Navedeni razlog odbijanja je očigledno neustavan, ne samo prema Ustavu Bosne i Hercegovine, nego čak i prema Ustavu Republike Srpske. Nažalost, niko od oštećenih subjekata nije istrajao dovoljno dugo u pravnoj borbi da zatraži ocjenu ustavnosti propisa na osnovu kojih su donesena ova rješenja.
Smatramo da ovi privredni subjekti nisu iskoristili sva dostupna pravna sredstva (žalbe i tužbe) kako bi zahtijevali ocjenu zakonitosti i ustavnosti propisa koji diskriminišu privredna društva iz Federacije Bosne i Hercegovine.
Mišljenja smo da je, u saradnji s Privrednom komorom Federacije Bosne i Hercegovine, potrebno da privredni subjekti iz Federacije Bosne i Hercegovine iskoriste dostupna pravna sredstva, izjave žalbe na izdata rješenja i sudskim putem pokušaju doći do povoljnog ishoda. Ukoliko to ne uspije, potrebno je da apelacijom Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ospore navedene propise, s ciljem stavljanja van snage akata koji diskriminiraju privredna društva s teritorije Federacije Bosne i Hercegovine prilikom obavljanja djelatnosti na teritoriji Republike Srpske.
Ovaj problem ne može se riješiti izmjenom podzakonskog akta u Federaciji Bosne i Hercegovine, već je potrebno pravnim sredstvima izboriti ravnopravan status.

Kako bi se ovaj problem adresirao na najvišoj institucionalnoj razini, nužno je nadići parcijalna rješenja i pokrenuti koordiniranu i koherentnu inicijativu koja nadilazi samu geološku struku. Predmetni prijedlog stoga treba podnijeti kao zajednički usaglašen

stav svih strukovnih sekcija koje djeluju unutar Inženjerske komore Federacije BiH – uključujući građevinsku, rudarsku, mašinsku, saobraćajnu, IT, geodetsku, elektrotehničku i ostale struke. S obzirom na to da se svi inženjerski sektori suočavaju s istovjetnim sistemskim barijerama i ograničenjima u svom poslovanju, artikuliranje problema kroz jedinstven glas Komore ključno je za postizanje željenih zakonodavnih ili proceduralnih promjena.

U vezi s navedenim, smatramo da postoji nekoliko načina na koje se može djelovati:

1. Direktna inicijativa Ustavnom sudu Republike Srpske: Ustavni sud Republike Srpske, za razliku od pojedinih drugih sudova, omogućava da svako pravno ili fizičko lice (privredna društva iz Federacije Bosne i Hercegovine, inženjerske komore, udruženja građana ili pojedinci) podnese inicijativu za ocjenu ustavnosti zakona ili zakonitosti drugih opštih akata. Podnosilac inicijative nije dužan čekati donošenje pojedinačnog upravnog akta (odbijenice) na terenu niti iscrpiti preostale pravne lijekove da bi pokrenuo postupak ocjene ustavnosti zakona i drugih propisa kojima se diskriminišu privredna društva iz Federacije Bosne i Hercegovine. Inženjerska komora ili oštećeno privredno društvo mogu odmah podnijeti inicijativu, pozivajući se na ustavne i zakonske odredbe o jedinstvenom tržištu robe, usluga i kapitala. Ustavni sud Republike Srpske nakon toga odlučuje o prihvatanju inicijative i pokretanju postupka ocjene ustavnosti. Sporna zakonska rješenja krše i sam Ustav Republike Srpske, koji propisuje da je ekonomsko i socijalno uređenje zasnovano na ravnopravnosti svih oblika svojine i slobodi privređivanja. Takođe, eksplicitno je utvrđeno da privredni subjekti imaju ravnopravan položaj na tržištu, te su zabranjeni akti kojima se narušava ravnopravnost privrednih subjekata ili na bilo koji način ograničava slobodno tržište. Uslovljavanje izdavanja licenci posjedovanjem sjedišta na teritoriji Republike Srpske predstavlja stvaranje monopolskog i povlaštenog položaja za domaća privredna društva, što direktno narušava tržišnu konkurenciju. Budući da Ustav Republike Srpske priznaje Ustav Bosne i Hercegovine kao vrhovni pravni akt u zemlji, a koji garantuje slobodu kretanja robe, usluga i kapitala, Ustavni sud Republike Srpske morao bi proglasiti neustavnim odredbe entitetskog zakona koje direktno ruše taj ustavni princip.

2. Zahtjev za ocjenu ustavnosti pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine: Ovim putem bi se zahtijevalo utvrđivanje neusklađenosti propisa Republike Srpske s Ustavom Bosne i Hercegovine, s obzirom na to da se njima ograničava sloboda kretanja robe, usluga i kapitala između entiteta. Zahtjev za ocjenu ustavnosti pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine mogu podnijeti isključivo ovlašteni predlagači iz člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, i to:
   - Članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine,
   - Predsjedavajući Savjeta ministara Bosne i Hercegovine,
   - Predsjedavajući ili zamjenik predsjedavajućeg bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,
   - Jedna četvrtina članova/poslanika bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,
   - Jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta (grupa poslanika u Predstavničkom domu ili delegata u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine).

   U okviru ove opcije, potrebno je pokrenuti proceduru preko jedne četvrtine poslanika ili delegata u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine koji bi, kao ovlašteni

predlagači, podnijeli zahtjev za ocjenu ustavnosti spornog zakona Republike Srpske pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine.

3. Obraćanje Konkurencijskom vijeću Bosne i Hercegovine: Opisana praksa stvara očiglednu diskriminaciju i narušava konkurenciju na tržištu Bosne i Hercegovine, što ostavlja pravni osnov za reagovanje institucija nadležnih za zaštitu jedinstvenog ekonomskog prostora. Ukoliko Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine utvrdi kršenje pravila o ravnopravnosti na tržištu i postojanje zabranjenih konkurencijskih djelovanja, ono izriče veoma oštre kazne i mjere za otklanjanje takve diskriminacije.

   Donošenje podzakonskog akta, poput pravilnika kojim bi se na području Federacije Bosne i Hercegovine zabranio rad privrednim društvima iz Republike Srpske ukoliko nemaju registrovano sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine, bilo bi u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, Okvirnim zakonom o registraciji poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini, kao i sa Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine. Takvim normiranjem bi se faktički uspostavila ekonomska i administrativna granica u prometu ljudi, robe, usluga i kapitala, što predstavlja direktno kršenje Ustava Bosne i Hercegovine.
   Pravilnik, kao podzakonski akt niže pravne snage, namijenjen je isključivo detaljnijem razrađivanju i provođenju pojedinih pitanja, pravila ili procedura već predviđenih zakonom. Podzakonskim aktom ne može se regulisati ovako kompleksno, sistemsko i višeslojno pitanje niti se mogu uvoditi ograničenja koja zakon ne predviđa. Slijedom navedenog, izmjene Pravilnika predložene predmetnom inicijativom nije moguće provesti u praksi niti ih je moguće uskladiti s postojećim ustavnim i zakonskim okvirom.

   Jedno protivustavno djelovanje ne može se otklanjati drugim protivustavnim djelovanjem; takav pristup bi isključivo produbio pravnu nesigurnost, narušio autoritet državnih institucija i suspendovao primjenu Ustava Bosne i Hercegovine. Postupanje na predloženi način nesumnjivo bi predstavljalo protivustavno djelovanje, što se u svakom momentu mora imati u vidu.

   Evidentno je da problem postoji i da privredna društva iz Federacije Bosne i Hercegovine trpe znatnu štetu zbog nejednakog tretmana na teritoriji Republike Srpske. Međutim, ovaj problem se ne može i ne smije rješavati izmjenom Pravilnika na predloženi način. Rješavanje ovog pitanja mora se pokrenuti isključivo kroz institucije i pravnim mehanizmima, a ne tako što će i organi Federacije Bosne i Hercegovine suspendovati primjenu Ustava Bosne i Hercegovine i Okvirnog zakona o registraciji poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini na svom području.

S poštovanjem,

**MINISTAR**

Vedran Lakić

DOSTAVLJENO:
- Naslovu
- evidenciji
- a/a